

Slutrapport Ringarhultsån 2022

Rapport, Naturcentrum AB

30 November 2022

Denna rapport är framtagen med stöd av Naturskyddsföreningen genom försäljning av el märkt med Bra Miljöval.

Uppdragsgivare

Projektledare: Motala kommun
Fia Sundin

Personal Naturcentrum:

Projektledare
Per Saarinen Claesson
Per.saarinen@naturcentrum.se
010-2201221

Bakgrund

Naturcentrum AB fick i uppdrag av Motala kommun att genomföra restaureringar och habitatförbättrande åtgärder i Ringarhultsån (Hättorpsån) mellan Hållsdammen och De Geerforsen. Arbetet har omfattat genomgång av tidigare biotopkarteringar, fältbesök för planering av åtgärder, markägarkontakter, fältbesök med berörda myndigheter, prövning av föreslagna åtgärder samt genomförande av åtgärder.

Samtliga åtgärder som har genomförts har varit manuella med spett och motordriven vinsch. Fokuset i åtgärderna har varit att återställa strömmande vattendragssträckor, hydromorfologisk typ Bx-Turbulenta vattendrag med block och sten, och i samband med detta också återställa basnivåer på lugnflytande sträckor som kantas av stora madmarker, dvs hydromorfologisk typ Tt-Vattendrag i torv.

Denna rapport är endast en kort sammanställning av vad projektet har resulterat i för åtgärder.

Miljökvalitetsnormer

Ringarhultsån är en del av vattenförekomsten Hättorpsån med VISS EU_CD: SE650847-146550. Vattenförekomsten är total 19 km lång. Vattenförekomsten är klassad som Måttlig ekologisk status, främst beroende på morfologiska förändringar. Dvs de förändringar som åtgärderna i detta projekt har syftat till att återsälla. Totalt har ca 1545 km vattendragssträcka (dvs ca 8% av vattenförekomsten) åtgärdats i detta projekt till sådan grad att det påverkan inte längre bör bedömas som väsentligt påverad när vattenförekomsten klassar de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna.

Resultat

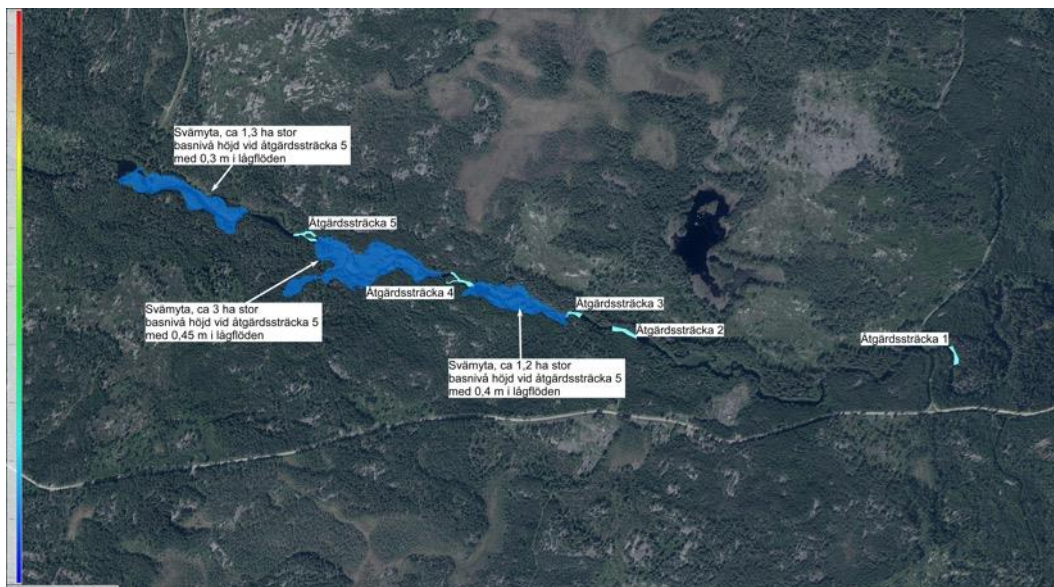
Sammanlagt har ca 330 meter (eller ca 2600 m²) vattendragssträcka av Bx- och Bl-typ återställts så långt som möjligt. Sträckorna som åtgärderna har genomförts i har varit relativt kraftigt rensade och en stor andel av de större stenarna och blocken har varit söndersprängda. Detta, tillsammans med arbetet har genomförts utan grävmaskin, har gjort att det i princip är omöjligt att helt restaurera sträckorna. Istället har stort fokus legat på att återställa basnivåer så mycket som möjligt, skapa så stor yta strömvattenmiljö som möjligt samt att öppna upp i slänter för att tillgängliggöra finkornigare material såsom grus och sand för erosion så att detta kan tillföras naturligt till vattendraget.

På två sträckor har vattennivåerna också kunnat höjas tillräckligt mycket för att sidofåror, som tidigare bara varit vattenförande vid högre flöden, nu är aktiverade och vattenförande redan vid låg flöden.

Utöver de strömmande vattenmiljöerna har basnivån och översvämningsfrekvensen i stort sett återställts på 1215 m vattendragssträcka och tillhörande drygt 5 ha madmark. Grundvattennivån i området har återställts på i minst lika stora ytor men troligen ännu

större då marken runt om ån bitvis består av genomsläppliga jordarter såsom morän. Se figur 1 för vattennivåskillnader före och efter åtgärd.

Nedan presenteras en översiktsbild över åtgärdade stäckor samt några före- och efterbilder på de åtgärdade strömvattensträckorna. Bilderna är tagna från mark och blir därför något svårttolkade.

Åtgärdssträcka 1

Ingen bild tagen innan åtgärd

Åtgärdssträcka 2

Åtgärdssträcka 3

Åtgärdssträcka 4

Åtgärdssträcka 5

